

MEDEDELINGEN

BIJZONDERE PLANTENSOORTEN IN MAASTRICHTSE NATUURGEBIEDEN

De Stichting CNME (Centrum voor Natuur- en Milieu-educatie) Maastricht & Mergelland volgt, in samenwerking met Florawerkgroep van het IVN-Maastricht en de Plantenstudiegroep van het Natuurhistorisch Genootschap, sinds 2000 de ontwikkeling van de plantengroei in de natuurgebieden in Maastricht. Dit monitoringsproject stadsnatuurgebieden heeft al direct geleid tot enkele bijzondere vondsten. In augustus van het jaar 2000 zijn in Nazareth en de Hoge Fronten, twee natuurgebieden in Maastricht, de Bleekgele droogbloem (*Gnaphalium luteo-album*) en de Donzige klit (*Arctium tomentosum*) aangetroffen.

De Bleekgele droogbloem (figuur 1) werd tijdens een excursie gevonden in het Natuurpark Nazareth aan de Neuburgweg in Maastricht. Dit natuurpark is het jongste natuurontwikkelingsgebied van Maastricht en is nog maar net opgeleverd. Vorige winter heeft het Waterschap Roer en Overmaas hier nog een aantal geulen gegraven om meer water van de Kanjel in het gebied vast te kunnen houden. Op de bodem van één van deze geulen stonden drie exemplaren van de Bleekgele

droogbloem (zie figuur 2). De Bleekgele droogbloem is een wit en zijdeachtig behaarde, één- tot tweejarige plant en heeft kluwens van lichtgele bloemhoofdjes aan de top. In de Atlas van de Zuid-Limburgse Flora (BLINK, E.N., 1997) wordt de soort als waarschijnlijk uitgestorven beschouwd.

Het is natuurlijk de vraag hoe deze planten het kersverse natuurpark zo snel hebben weten te bereiken. Ten eerste kunnen de zaadjes, die voorzien zijn van pluizen, meegenomen zijn met de wind. In dat geval hebben ze een flinke afstand moeten afleggen, want in Zuid-Limburg is de Bleekgele droogbloem de laatste jaren alleen in het Meerssenerbroek, ook een nieuw natuurontwikkelingssterrein, gevonden. Ook kunnen de zaadjes al in de bodem hebben gezeten en door de graafwerkzaamheden zijn omgewoeld en alsnog zijn ontkiemd. Dit zou betekenen dat de plant hier in het verleden ook gegroeid heeft. Een derde mogelijkheid is dat de zaadjes megekomen zijn met vogels, wie weet waar van-

FIGUUR 3
De Donzige klit (foto: Minne Feenstra).

daan. De kans is groot dat het voorkomen van de Bleekgele droogbloem in het Natuurpark Nazareth slechts van tijdelijke aard is. De plant heeft namelijk een open bodem nodig om te kunnen ontkiemen en het is de vraag of hij zich de komende jaren kan handhaven tussen de vele concurrenten die nog zullen komen. De Bleekgele droogbloem is hier trouwens aangewend, het is namelijk een zwervende plantensoort die onverwachts opduikt en dan weer ogenschijnlijk verdwijnt, wachtend op nieuwe kansen.

In de Hoge fronten werd in augustus van 2000 een andere bijzondere plantensoort gevonden, namelijk de Donzige klit (figuur 3). De Donzige klit is volgens de Atlas van de Zuid-Limburgse Flora ernstig bedreigd. Deze plant is met zijn grijsbehaarde bloemhoofdjes en paarse bloemen een echte schoonheid, die ook in deze contreien een zwervend bestaan leidt. Zijn zwerftocht begint op de vacht van een dier, waaraan de zaadjes zich hechten met speciaal hiervoor bedoelde weerhaakjes. Eén van de weinig bekende groeiplaatsen van de Donzige klit bevindt zich sinds 1997 op de Sint-Pieterberg. Op die plek staat slechts één plant. Het toeval wil dat de schaapskudde van de Sint-Pietersberg regelmatig ook in de Hoge fronten rondloopt. Nog toevalliger staat de Donzige klit daar nu uitgerekend in de schaapskraal. Wie weet kunnen we deze plant binnenkort ook bij de regenwatervijver in Amby of op de hellingsweide van Campagne verwachten. Dit zijn namelijk ook gebieden die door de schaapskudde van de Sint-Pieterberg worden bezocht.

FIGUUR 1
De Bleekgele droogbloem (foto: Minne Feenstra).

FIGUUR 2
Groeiplaats van de Bleekgele droogbloem (foto: Minne Feenstra).